

N:o 60.

Af herr **F. Andersson** i Helgesta, om skrifvelse till Kongl.

Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag om rust- och rotehålllets sättande på vakans.

På förslag af Kongl. Maj:t beviljades vid 1885 års riksdag, i sammanhang med 30 procent afskrifning af grundskatternas belopp, motsvarande lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, enligt de värden för hvarje rusthåll eller rote, som då äfven antogos och fastställdes. Sedermera beslöts vid 1892 års urtima riksdag, likaledes på Kongl. Maj:ts förslag, dels att återstoden af grundskatterna skulle afskrifvas under loppet af 12 år, räknadt från och med 1893, dels ock att ytterligare lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna skulle ega rum »att årligen utgå från och med år 1893 med 40 procent, från och med 1894 med 50 procent, från och med 1896 med 60 procent, från och med 1898 med 70 procent, från och med år 1900 med 80 procent och från och med år 1902 med 90 procent samt från och med 1904 med hela beloppet af samma värde.» Ifrågavarande värden äro, hvad Örebro län beträffar, fastställda för ett rusthåll till 350 kronor och för en soldatrote till 160 kronor. Om nu dessa värden motsvarade verkliga kostnaden för ett rusthåll eller en rote, så vore ju intet att anmärka mot den sålunda åvägabragta lösningen af en föråldrad jordbeskattning, men detta är

ingalunda förhållandet. Såsom exempel härpå må anföras, att vid vakanssättningen af rotar, lydande under f. d. Nerikes regemente eller nuvarande lifregementet till fot, den årliga vakansafgiften blifvit fastställd till 200 kronor, ehuru det här ofvan i och för beräkning af lindringen bestämda värdet utgör endast 160 kronor. Skilnaden, eller 40 kronor, blir således en utgift, som uteslutande drabbar rotehållarne, i fullkomlig strid mot hvad statsmagterna beslutat och — jag vågar tillägga — i verkligheten åsyftat. Bland rotar, som drabbas af en dylik extra pålaga, må här endast nämnas Boo i Stora Mellösa och n:o 101 Södra Öna, af hvilka den senare roten sattes på vakans 1895, den förra 1896. Ännu värre ställer sig förhållandet vid sådana rotar, som effektivt fullgöra sin rotering. De flesta af dessa, hvilka under de senare åren anskaffat soldater, hafva varit nödsakade att betala dessa 200—225 kronor i kontant årslön förutom städja, lega, bostad, kåltäppa och andra prestationer, så att rotens hela årskostnad ej torde understiga 300 kronor. I följd häraf måste dessa rotehållare vidkännas ganska betydliga kostnader och utgifter utöfver det af regering och Riksdag antagna uppskattningsvärdet. Detsamma är ock i regeln förhållandet med rusthållen vid lifregementets husarcorps. De skäl, som förmådde Kongl. Maj:t att föreslå och Riksdagen att besluta, det samtliga rusthåll vid skånska husar- och dragonregementena skulle sättas på vakans, förefinnas i lika hög grad jemväl för det öfriga indelta kavalleriet och torde icke här behöfva upprepas. Nu är det visserligen en sanning, att år 1899, och derefter hvart tionde år, ny uppskattning och fastställelse af rustnings- och roteringsbesvärens värde skall ega rum i öfverensstämmelse med derom gifna föreskrifter, samt lindringen från år 1904 utgå med fulla värdet, men det lär knappast stå i mensklig förmåga att förekomma, det icke likartade ojämnheter som de här ofvan påvisade äfven sedermera skola uppstå, medförande extra kostnader och förluster för rust- och rotehållarne utöfver den fastställda ersättningen af staten. Till undvikande så väl häraf som af det missnöje, ett dylikt förhållande nödvändigtvis måste alstra, synes det mig, som om det äfven ur statens synpunkt borde vara fördelaktigt, det staten sjelf verkställde rekryteringen och derigenom sattes i tillfälle att till det allmännas väl begränsa kostnaderna. Den erfarenhet i sådant hänseende, som redan vunnits — hvarpå Vermlands fältjägarecorps må kunna anföras som ett synnerligen beaktansvärdt exempel — föranleder mig därför att vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för nästa Riksdag framlägga förslag derom, att rust- och rotehållet i sin helhet eller — om detta ej på en gång låter sig göra — åtminstone hvad Örebro län beträffar rust- och rotehållet måtte i mån af nuvarande manskapets afgang sättas på vakans, och staten öfvertaga så väl rustning som rotering på enahanda grunder och villkor, hvilka gälla för det rust- och rotehåll, som redan blifvit satt på vakans.

Stockholm den 27 januari 1897.

Folke Andersson.

I motionen instämma:

A. P. Gustafsson. E. L. M. Hedin. Lars Eriksson.

Gustaf Bäckgren.